

Nr 527.

Av herrar **Thorell** och **Håstad**, i *anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 206, angående vissa frågor rörande försvarets organisation.*

I proposition nr 206 har föreslagits indragning av Kungl. Livregementet till häst, motiverat bl. a. av *att* kavalleriets krigsorganisation icke kräver mer än tre kavalleriregementen i fred, *att* övningsförhållandena vid K 1 äro ogynnsamma och komma vid fortsatt exploatering av norra Djurgården att bli ytterligare försämrade, samt även *att* kasernetablissemmentets disposition för andra ändamål kommer att lösa flera brännande lokalfrågor för andra militära anstalter, som för närvarande äro provisoriskt förlagda i Stockholm.

I propositionen har icke upptagits skäl *mot* en indragning av regementet.

Härnedan skola först i korthet framföras synpunkter i anslutning till de ovan anförda motiven *för* en indragning. Vidare skola vissa synpunkter anföras, som tala *mot* den föreslagna indragningen av regementet i nuläget.

Krigsorganisationen inom armén är för närvarande under omprövning. Försök i stor skala pågå, och utredningen om organisationen är icke på långt när slutförd. På grund härav synes det vara för tidigt att nu framföra krigsorganisatoriska skäl för en indragning av regementet och sålunda föregripa det resultat, som sagda utredning kan komma fram till.

Beträffande *övningsförhållandena* må följande anföras.

Sekundchefen för K 1 har i sitt yttrande över försvarskommitténs betänkande förklarat, att övningsförhållandena för K 1:s del äro fullt tillfredsställande. Den motsatta uppfattningen grundar sig bl. a. på att det i samband med tidigare utredningar anförts från regementets sida, att utbildningsförhållandena varit ogynnsamma. Alldeles bortsett från att denna tidigare uppfattning sannolikt varit påverkad av utsikten att regementet skulle erhålla nya kaserner i anslutning till Järvafältet, ha utbildningsförhållandena senare avsevärt förbättrats. Främst må härvid nämnas tillkomsten av en förstklassig korthållsbana för skjutning med kulsprutepistol och pistol samt för grundläggande skjututbildning med övriga finkalibriga vapen. Genom att I 1 och A 1 nu icke längre konkurrera om Kaknäs skjutbana ha avsevärt förbättrade möjligheter för tilldelning av skjutbanor uppstått.

Om en exploatering av norra Djurgården avser Gärdet och delar av Lilljansskogen, torde övningsförhållandena i kasernens närhet i endast obetydlig grad bli påverkade, enär Gärdet för närvarande knappast alls och Lilljansskogen redan nu endast i begränsad omfattning användas för övningar.

Avståndet till Järvafältet utgör ingen allvarlig olägenhet för utbildningen. Förflyttningarna dit och den i regel fältmässiga förläggningen därstädes ha tvärtom i hög grad bidragit till att en påtaglig fältmässighet alltid kunnat givas åt de värnpliktigas utbildning vid K 1.

Regementets övningsförhållanden äro sålunda alls icke ogynnsamma och ställa sig, bland annat genom tillgången på Järvafältet, avsevärt gynnsammare, än på många andra platser.

Ogynnsamma övningsförhållanden kunna sålunda icke anföras såsom motiv för en indragning av regementet.

Beträffande *behovet av kasernetablissemnet* för andra i Stockholm förlagda militära anstalter m. m. må främst påtalas det anmärkningsvärda i att utrymmesfrågor av denna art icke kunnat lösas i samband med utflyttningen från Stockholm av I 1 och A 1 samt i samband med planlagd utflyttning av Lv 3.

Såsom framgår av propositionen äro dessa lokafrågor för närvarande icke tillnärmelsevis utredda. Att i nuläget basera ett beslut om indragning av ett regemente, som utbildar stridande personal, på så lösa grunder synes oansvarigt ur såväl beredskaps- som utbildningssynpunkt. Frågan om regementets indragning på grundval av behovet av lokaler för andra anstalter bör därför icke upptagas till diskussion, förrän lokalfrågorna fullständigt utretts.

I samband med bedömandet ovan av i propositionen anförda motiv för en indragning av K 1 ha vissa synpunkter anförts, som tala *mot* att en sådan indragning blir beslutad redan nu. Ytterligare synpunkter, delvis i andra sammanhang, skola här nedan framföras.

Främst må härvid *kuppberedskapen* beröras. En kuppberedskap i Stockholm kan bli aktuell utan eller med mycket kort förvarning, innan mobilisering genomförts eller kanske ens påbörjats och innan initierade myndigheter i Stockholms stabsbyggnader m. m. hunnit evakueras från huvudstaden. Tillgången till ett fredsförband i staden med för strid utbildat befäl, med en under delar av året för strid utbildad styrka tillgänglig, torde vara av obestridligt värde för förstärkande av huvudstadens inre skydd i en kritisk situation. Vid ett överraskande fredsbrott kan en sådan tillgång bli helt avgörande. Det synes därför närmast oansvarigt ur denna synpunkt att i nuläget indraga ett stridande förband ur garnisonen utan att ersätta detta med ett förband ur ett annat stridande truppslag.

Ett ytterligare vägande motiv *mot* en indragning av regementet ligger på utbildningsplanet. En av de främsta tillgångarna för utbildningen inom Stockholms garnison har hittills varit, att i garnisonen inrymts huvuddelen av arméns stridande truppslag. Härigenom ha *samövningar truppslagen emellan* kunnat bedrivas på ett effektivt sätt, vilket i hög grad gynnar utbildningen och därmed samtliga förbands krigsduglighet. Genom en indragning av K 1 skulle en icke obetydlig länk i samövningskedjan brytas, icke

bara för garnisonens del utan även för infanteriskjutskolan, officersskolorna samt IV. militärområdet i dess helhet. Regementets indragning skulle sålunda bryta ett viktigt led i utbildningsorganisationen och detta inom ett område, som måste bedömas vara ett av landets betydelsefullaste ur operativ synpunkt.

Vissa ytterligare synpunkter må framhållas, vilka icke böra förbises, även om de icke kunna tillmätas avgörande betydelse.

Försöksverksamhet i olika former måste ständigt pågå. De flesta centrala förvaltningsmyndigheter och med dem sammanhängande verkstäder m. m. äro förlagda till Stockholm. Försöksverksamheten vid trupp underlättas i hög grad, om den kan äga rum vid förband, förlagda nära dessa anstalter. Sådana försök kräva i de flesta fall kontinuerlig kontroll av och samverkan med till vederbörliga anstalter anknutna specialister. Skulle detta ske vid förband, som äro förlagda avlägset från dessa anstalter, skulle avsevärda tidsförluster och kostnader uppstå och effektiviteten nedgå.

Rekryteringsförhållandena ha alltid varit synnerligen gynnsamma vid K 1. Under de närmast gångna åren, då rekrytering av fast anställd personal på de flesta håll varit synnerligen svår, har rekryteringen vid K 1 icke vållat några som helst svårigheter. Denna goda rekrytering kan, om den väl utnyttjas, komma även andra förband till godo genom att ett överskott vid K 1 flyttas över till andra förband.

Statsmakterna ha visat ett påtagligt intresse för ridningens popularisering inom landet såsom ett led i stödandet av vår varmblodiga hästavel. En indragning av K 1 skulle utgöra ett svårt slag för dessa strävanden för Stockholms vidkommande. Härvid må främst två synpunkter anföras.

Regementet har för närvarande en stamhäststyrka, som överstiger det normala utbildningsbehovet. I samband med repetitionsövningar eller annan utökad utbildning med hästar tagas alla hästar i anspråk. Då så ej är fallet är överskottet utackorderat till lämpliga fodervärdar, som övertaga kostnaderna för hästarnas furagering och vård. Dessa hästar användas till stor del för civil ridundervisning och för att möjliggöra även för mindre bemedlade att kunna ägna sig åt ridning. I vissa fall utgöra dessa hästar huvuddelen av ridskolornas ridhästbestånd.

Den andra synpunkten hänför sig till markområdet norr om kasernen. Detta utgör Stockholms enda tillgång av representativ art i ridsportshänseende. Området disponeras av Stockholms faltrittklubb och användes även av Civila ryttarförbundet samt av civila och militära ryttare i övrigt. Fältrittklubben har icke möjlighet att ensam ombesörja skötseln m. m. av detta område, på vilket banor av olika slag anlagts med avsevärda kostnader, utan detta har helt ombesörjts av regementet, som på grund därav disponerar området för utbildning. För ridintresset inom Stockholm och repre-

sentationen för Stockholms del beträffande ridsporten skulle en disposition av detta område för andra ändamål än för ridning bli till stor nackdel.

En indragning av Stockholms kavalleriregemente skulle sålunda för huvudstadens del allvarligt motverka de åtgärder som statsmakterna vidtagit och de kostnader som nedlagts på att stödja ridintresset och göra ridsporten tillgänglig även för de bredare lagren av folket.

Regementets betydelse för huvudstaden ur representativ synpunkt har ovan icke berörts. Detta förbises numera gärna men är likväl ett förhållande, som icke saknar betydelse.

Slutligen må i detta sammanhang vissa sociala synpunkter framhållas. Regementets mer eller mindre fast anställda personal omfattar förutom officerare, underofficerare och manskap jämväl ett tämligen betydande antal civila befattningshavare. Det är uppenbart att vid en eventuell indragning av regementet hela den militära personalen med eller mot sin vilja måste förflyttas till andra tjänstgöringsorter. Av den civila personalen kunna måhända vissa befattningshavare påräkna överflyttning till andra arbetsplatser inom Stockholm, men för huvuddelen torde det dock bli ofrånkomligt med en förflyttning till annan tjänstgöringsort.

En omflyttning av befattningshavare från en tjänstgöringsort till en annan är alltid en ytterst känslig fråga. I nuvarande tider, då läget på hyresmarknaden är synnerligen ansträngt, blir en förflyttning av den storleksordning varom här är fråga — totalantalet befattningshavare torde överstiga 200, varav huvuddelen redan hunnit bilda familj — av sådan räckvidd, att den enskilda befattningshavaren har rätt att pretendera på att ett beslut härom icke sker utan verkligt tvingande skäl.

På grund av ovan anförda förhållanden få vi hemställa,

att frågan om den i proposition nr 206 föreslagna indragningen av Kungl. Livregementet till häst måtte upptagas till avgörande först sedan utredningarna om kavalleriets framtida krigsorganisation och lokalfrågorna fullständigt slutförts.

Stockholm i maj 1948.

E. Thorell.

Elis Håstad.